

جمهوری اسلامی ایران

وزارت علوم، تحقیقات و فناوری
شورای برنامه ریزی آموزشی و درسی علمی - کاربردی

دوره های آموزش عالی تکمیلی بین سطوح تحصیلی
مشخصات کلی، برنامه و سرفصل دروس تک درس

ورم پستان و راه های پیشگیری از آن

گروه کشاورزی

این برنامه در جلسه ۱۰۱ مورخ ۱۳۹۴/۱۰/۱۵ گروه کشاورزی به تصویب رسید و بر اساس
مصوبه جلسه ۲۵۳ مورخ ۱۳۹۴/۹/۱۵ شورای برنامه ریزی آموزشی و درسی علمی-کاربردی
از تاریخ ابلاغ، برای مؤسسات و مراکز آموزش علمی-کاربردی که مجوز اجرای آن را دارند قابل
اجرا است.

بسمه تعالی

نظام آموزش عالی تکمیلی بین سطوح تحصیلی

برنامه آموزشی و درسی تک درس

ورم پستان و راه های پیشگیری از آن

بر اساس مصوبه جلسه ۲۵۳ مورخ ۱۳۹۴/۹/۱۵ شورای برنامه ریزی آموزشی و درسی علمی -
کاربردی، گروه کشاورزی در جلسه ۱۰۱ مورخ ۱۳۹۴/۱۰/۱۵ تک درس ورم پستان و راه
های پیشگیری از آن را تصویب نمود. این برنامه از تاریخ ابلاغ در موسسات و مراکز آموزشی
علمی - کاربردی که مجوز اجرای آن را از دانشگاه جامع علمی - کاربردی اخذ نموده‌اند، قابل
اجراست.

یوسفعلی زیاری

سرپرست دفتر برنامه ریزی آموزشی مهارتی و دبیر شورای
برنامه ریزی آموزشی و درسی علمی - کاربردی

غلامرضا زهتابیان

سرپرست معاونت آموزشی و نایب رئیس
شورای برنامه ریزی آموزشی و درسی علمی - کاربردی

رای صادره جلسه ۱۰۱ مورخ ۱۳۹۴/۱۰/۱۵ گروه کشاورزی در خصوص برنامه آموزشی و درسی دوره تک
درس ورم پستان و راه های پیشگیری از آن صحیح است. به واحدهای مجری ابلاغ شود.

محمد اخباری

رئیس شورای برنامه ریزی آموزشی و درسی علمی - کاربردی

رونوشت :

معاون محترم آموزشی دانشگاه جامع علمی - کاربردی جهت ابلاغ به واحدهای مجری

مقدمه:

ورم پستان در تمام حیوانات پستاندار از جمله انواع دام ماده ممکن است بروز نماید ولی در مورد گاوهای شیری دارای اهمیت بسیار زیاد است و آن هم به سبب خساراتی است که از این ناحیه به صنعت تولید شیر و فرآورده های آن وارد می شود. گاهی نیز به ندرت در اثر بیماری ورم پستان تلفات دامی نیز وجود دارد لکن زیان اقتصادی این بیماری عمدتاً مربوط به کاهش مقدار شیر پستان مبتلا و اختلال در فرآوری شیر است. انتشار ورم پستان در سایر دامهای گله نیز بر وخامت اوضاع می افزاید. این بیماری از نظر بهداشت انسان نیز مهم است و انتقال آلودگی به افراد از طریق مصرف شیر آلوده و یا انتقال برخی از عوامل مسببه آن به انسان از طریق دست و یا ظروف آلوده نیز عوارضی را در بر خواهد داشت. یکی از عوامل مهم که می تواند در پیشگیری و مبارزه با این بیماری تاثیر گذاری قابل توجه داشته باشد آشنایی کارگران دامداری با عوامل ایجاد کننده بیماری، نشانی های آن، راه های پیشگیری از سرایت آن به دام های دیگر گله و نیز مخاطرات موجود در بهداشت فردی و بهداشت عمومی است و آموزش این قبیل افراد با ادبیانت ساده و در عین حال موثر می تواند از انتشار بیماری و بروز خسارات اقتصادی و بهداشتی بسیار گسترده ای جلوگیری نماید.

هدف و ضرورت دوره:

شیوع بیماری ورم پستان در اغلب کشورها حدود ۴۰ درصد است که در بعضی از کشورها تا ۲۵ درصد آن را کاهش داده اند. به طور متوسط ابتلا هر کارتیه (قسمت) از پستان به بیماری سبب کاهش حدود ۸ درصد تولید شیر آن کارتیه می گردد و بطور متوسط در یک گاو مبتلا سبب کاهش تقریبی ۱۵ درصد از تولید شیر می شود. علاوه بر زیان اقتصادی تغییرات ترکیب شیر مثل کاهش چربی، پروتئین و لاکتوز، افزایش سرم شیر و افزایش کلرور ها نیز ارزش غذایی شیر حاصل را کم می کند.

از آنجا که ورم پستان جز بیماری هایی است که در دامداری ها ضررهای اقتصادی فراوانی به بار می آورد. (هزینه های دامپزشکی، کاهش تولید شیر و بیرون ریختن شیر به دلیل آنتی بیوتیک درمانی، حذف دام مبتلا و...) بدیهی است که می توان با صرف هزینه ای ناچیز برای آموزش کارگران و عواملی که مستقیماً با دام شیرده و روند شیردوشی آنها سرو کار دارند. زمینه پیشگیری از بروز بیماری و یا انتشار آن به دام های سالم در گله را فراهم نمود و این امر به خودی خود قادر است از بروز خسارات اقتصادی و بهداشتی بعدی به طور قابل ملاحظه ای بکاهد.

شایستگی ها و مهارت های قابل انتظار:

- تمایز پستان سالم از پستان مبتلا به بیماری
- اعمال موازین بهداشتی قبل، حین و بعد از شیردوشی

دوره تک درس ورم پستان و راه های پیشگیری از آن

سطح آموزشی:

■ تکمیلی بین سطوح تحصیلی دیپلم و کاردانی (دیپلم - کاردانی)

ضوابط و شرایط پذیرش ورودی:

الف - (حداقل مدرک تحصیلی/ رشته تحصیلی / گواهینامه آموزشی خاص / گواهی سلامت، تجربه کاری / پیش نیاز و ...)

الف - (حداقل مدرک تحصیلی/ رشته تحصیلی / گواهینامه آموزشی خاص / گواهی سلامت، تجربه کاری و ...)

- داشتن دیپلم کامل متوسطه (تمام دیپلمه ها)

ب- نحوه پذیرش:

آزمون تعیین سطح □، مصاحبه حضوری □، عدم نیاز به آزمون و یا مصاحبه ■

جدول ساعت نظری و عملی تک درس:

درصد استاندارد ساعت	درصد	ساعت	
حد اکثر ۳۰ درصد	۲۹	۱۰	نظری
حد اقل ۷۰ درصد	۷۱	۲۵	عملی
۱۰۰	۱۰۰	۳۵	جمع

● مجموع ساعت تک درس حد اقل ۳۰ حد اکثر ۱۰۰ ساعت است

نام تک درس: ورم پستان و راه های پیشگیری آن		
عملی	نظری	ساعت
۲۵	۱۰	

الف: هدف درس:

آشنا کردن فراگیر با اهمیت اقتصادی و بهداشتی بیماری ورم پستان و راه های مقابله با آن

ب: سر فصل آموزشی:

ردیف	رئوس مطالب و ریز محتوا		زمان آموزش (ساعت)
	رئوس مطالب	ریز محتوا	
۱	مقدمه	کلیاتی در مورد بیماری ورم پستان - خسارات اقتصادی ناشی از آن - صدمات بهداشتی آن به جامعه انسانی - اهمیت پیشگیری و کنترل این بیماری در گله	۱
۲	ساخته شدن شیر در بدن	ساختمان پستان - آبستنی و شیرواری - ترکیبات کلی شیر - مراقبت از سلامت پستان در گاو دوشا - مراقبت از سلامت پستان در گاو خشک -	۱
۳	عوامل ایجاد کننده بیماری	مشخصات ظاهری پستان سالم و بیمار - انواع ورم پستان (مخفی یا تحت حاد، مزمن، حاد و فوق حاد) - معرفی بیماری های عمومی (سیتیمیک) آسیب رسان به پستان - آشنایی کلی با باکتری ها، ویروس ها، انگل ها و قارچ های آسیب رسان به پستان و راه های انتقال بیماری به پستان - راه های سرایت بیماری از دام به دام دیگر - عوامل فیزیکی آسیب رسان به پستان	۳
۴	روش های پیشگیری و کنترل	موارد و نکات بهداشتی در شیردوشی به روش دستی - موارد و نکات بهداشتی در سالن شیردوشی (قبل، حین و پس از دوشش) - ضد عفونی کننده های رایج - آشنایی با انواع پمادهای پستانی و روش درست کاربرد آنها - مراقبت از سلامت پستان در گاو خشک - مراقبت از دام مبتلا	۲/۵
۵	بررسی مقدماتی سلامت شیر	نشانی های ظاهری شیر سالم - آزمایشات اولیه شیر که توسط کارگر شیردوش در کنار دام قابل انجام می باشد - روش درست نمونه گیری از شیر برای ارسال به آزمایشگاه	۲/۵

ج: منبع درسی: ((مؤلف/مترجم)، عنوان منبع، ناشر، سال انتشار))

حداقل دو منبع فارسی و یک منبع لاتین:

۱- کنترل ورم پستان در گله های گاو شیری - تألیف راجر بلوئی و پیتر ادموندسون - ترجمه دکتر حمید پور میرزایی - ۱۳۹۲

۲- ورم پستان در گاو - مولف: دکتر حسن اوحدی نیا - انتشارات علم و قلم

دوره تک درس ورم پستان و راه های پیشگیری از آن

د) استانداردهای آموزشی (شرایط آموزشی و یادگیری مطلوب) تک درس: ورم پستان (پیشگیری و مبارزه)

۱- ویژگی های مدرس: (درجه علمی - سوابق تخصصی و تجربی):

- حداقل مدرک تحصیلی دانشگاهی، نام رشته/رشته های تحصیلی متجانس: دکتر دامپزشک

- گواهی نامه ها و یا دوره های آموزشی مورد نیاز: -

- حداقل سابقه تدریس مرتبط (به سال): ۳

- حداقل سابقه تخصصی در حوزه شغلی مورد نظر (با ذکر حوزه شغلی به سال): ۲

- میزان تسلط به زبان انگلیسی: عالی خوب

- میزان تسلط به رایانه: عالی خوب

- سایر ویژگی ها با ذکر موارد:

۲- مساحت، تجهیزات و وسایل مورد نیاز (براساس کلاس ۲۵ نفره و گروه های آزمایشگاهی و کارگاهی (کار عملی) ۲ نفره)

- مساحت مورد نیاز: ۱- کلاس مترمربع، ۲- آزمایشگاه مترمربع، ۳- کارگاه مترمربع، ۴- عرصه مترمربع، ۵- مزرعه مترمربع و

سایر موارد با ذکر نام و مقدار

- فهرست ماشین آلات و تجهیزات، وسایل و امکانات مورد نیاز:

۱- سالن شیردوشی ۴- و لام و لامل و وسایل رنگ آمیزی نمونه ۷- وسایل انجام آزمایش استریپ کاپ

۲- چند نمونه مواد ضد عفونی کننده ۵- ظرف نمونه گیری ۸- وسایل انجام تست کالیفرنایی

۳- میکروسکوپ ۶- چند نمونه انواع پماد پستانی ۹- حوله تمیز

۳- روش تدریس و ارائه تک درس: سخنرانی، مباحثه ای، تمرین و تکرار، آزمایشگاهی، کارگاهی، پژوهشی گروهی،

مطالعه موردی، بازدید، فیلم و اسلاید و

سایر با ذکر موردکار عملی در فارم و سالن شیردوشی

۴- نحوه ارزیابی تک درس با توجه به هدف تعریف شده: آزمون کتبی، آزمون عملی، آزمون شفاهی، رایانه پروژه،

ارایه نمونه کار و..... سایر روشها با ذکر مورد.....

ضمیمه

مشخصات تهیه کننده برنامه

الف: مرکز / موسسه تهیه کننده برنامه:

نام مرکز / موسسه تهیه کننده برنامه	نشانی، تلفن، پست الکترونیکی
موسسه آموزش عالی علمی کاربردی جهاد کشاورزی	نشانی: تهران ، خیابان آزادی مابین نواب و رودکی ، ساختمان دکتر حسابی تلفن: آدرس پست الکترونیکی:

ب: اعضای گروه تدوین کننده برنامه:

نام و نام خانوادگی اعضای گروه تدوین کننده	مدرک تحصیلی	تلفن	پست الکترونیکی
محسن عابدی	دکتر		
ارکیده حیدر نژاد	دکترای تخصصی کلینیکال پاتولوژی		
محسن احمدی نژاد	دکترای تخصصی جراحی دامپزشکی		

